

**ZESPÓŁ SZKÓŁ OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH
IM. WŁADYSŁAWA JAGIEŁŁY W ŁODYGOWICACH**

REGULAMIN WYCIECZEK SZKOLNYCH

Spis treści:

ROZDZIAŁ 1 Podstawa prawna	4
ROZDZIAŁ 2 Cele szkolnej działalności turystycznej	4
ROZDZIAŁ 3 Formy zajęć krajoznawczo – turystycznych	5
ROZDZIAŁ 4 Zgoda na przeprowadzenie wycieczki	6
ROZDZIAŁ 5 Wymagane dokumenty	6
ROZDZIAŁ 6 Finansowanie wycieczki	8
ROZDZIAŁ 7 Obowiązki kierownika wycieczki	8
ROZDZIAŁ 8 Obowiązki opiekuna wycieczki	9
ROZDZIAŁ 9 Zasady bezpieczeństwa na wycieczkach	10
ROZDZIAŁ 10 Szczegółowe zasady bezpieczeństwa na wycieczkach	11
ROZDZIAŁ 11 Postanowienia końcowe.....	16

Załączniki:

1. Karta wycieczki wraz z programem wycieczki
2. Lista uczestników wycieczki
3. Zgoda – oświadczenie rodziców / opiekunów
 - 3.1. Informacja dla wyjeżdżających
4. Regulamin uczestnika wycieczki
5. Rozliczenie finansowe wycieczki
6. Oświadczenie dla rodzica jako uczestnika wycieczki
7. Protokół powypadkowy

Rozdział 1

§ 1

PODSTAWA PRAWNA

1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 25 maja 2018 roku w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki
2. Ustawa z 14 grudnia 2016 roku – Prawo oświatowe
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 31 grudnia 2002 roku w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych szkołach i placówkach (Dz. U z 2003 r., Nr 6, poz. 69 z późn. zm)
4. Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 roku - Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2005 r., Nr 108, poz. 908 ze zmianami)

Rozdział 2

§ 2

CELE SZKOLNEJ DZIAŁALNOŚCI TURYSTYCZNEJ

1. Publiczne przedszkola, szkoły lub placówki mogą organizować dla uczniów krajoznawstwo i turystykę.
2. W organizowaniu krajoznawstwa i turystyki szkoły mogą współpracować ze stowarzyszeniami i innymi podmiotami, których przedmiotem działalności jest krajoznawstwo i turystyka.
3. Organizowanie przez szkołę krajoznawstwa i turystyki ma na celu w szczególności:
 - 1) poznanie regionu i kraju, jego środowiska przyrodniczego, tradycji, zabytków, kultury i historii,
 - 2) poznawanie kultury i języka innych państw,
 - 3) poszerzenie wiedzy z różnych dziedzin życia społecznego, gospodarczego i kulturalnego,
 - 4) wspomaganie rodziny i szkoły w procesie wychowania,
 - 5) upowszechnianie wśród dzieci zasad ochrony środowiska naturalnego oraz wiedzy o składnikach i funkcjonowaniu rodzimego środowiska przyrodniczego, a także umiejętności korzystania z zasobów przyrody,

- 6) upowszechnianie zdrowego stylu życia i aktywności fizycznej oraz podnoszenie sprawności fizycznej,
 - 7) poprawę stanu zdrowia dzieci pochodzących z terenów zagrożonych ekologicznie,
 - 8) przeciwdziałanie zachowaniom ryzykownym, w szczególności w ramach profilaktyki uniwersalnej,
 - 9) poznawanie zasad bezpiecznego zachowania się w różnych sytuacjach.
 - 10) poznanie zasad odpowiedniego zachowania się w różnych miejscach takich jak:
 - środki komunikacji publicznej,
 - obiekty muzealne,
 - obiekty przyrodnicze (parki narodowe, lasy),
 - kąpieliska i akweny wodne,
 - tereny górskie.
4. Krajoznawstwo i turystyka są organizowane w trakcie roku szkolnego, w szczególności w ramach odpowiednio zajęć dydaktyczno – wychowawczych lub opiekuńczych, z wyjątkiem ferii letnich i zimowych oraz wiosennej i zimowej przerwy świątecznej.

Rozdział 3

§ 3

FORMY ZAJĘĆ KRAJOZNAWCZO– TURYSTYCZNYCH ORGANIZOWANYCH PRZEZ SZKOŁĘ

1. Turystyka i krajoznawstwo organizowane przez szkołę posiadają następujące formy:
 - 1) wycieczki przedmiotowe – inicjowane i realizowane przez nauczycieli w celu uzupełnienia obowiązującego programu nauczania, w ramach jednego lub kilku przedmiotów,
 - 2) wycieczki krajoznawczo – turystyczne o charakterze interdyscyplinarnym, w których udział nie wymaga od uczestników przygotowania kondycyjnego i umiejętności posługiwania się specjalistycznym sprzętem, organizowane w celu nabywania wiedzy o otaczającym środowisku i umiejętności zastosowania tej wiedzy w praktyce,
 - 3) specjalistyczne wycieczki krajoznawczo – turystyczne, w których udział wymaga od uczniów przygotowania kondycyjnego, sprawnościowego i umiejętności posługiwania się specjalistycznym sprzętem, a program wycieczki przewiduje

intensywną aktywność turystyczną, fizyczną lub długodystansowość na szlakach turystycznych

- zwane dalej „wycieczkami”.

2. Wycieczki mogą być organizowane w kraju lub za granicą.

Rozdział 4

§ 4

ORGANIZACJA WYCIECZKI

1. Organizację i program wycieczki dostosowuje się do wieku, zainteresowań i potrzeb uczniów, ich stanu zdrowia, kondycji, sprawności fizycznej i umiejętności.
2. Zgody na przeprowadzenie wycieczki udziela Dyrektor szkoły, zatwierdzając kartę wycieczki. *(zał.nr 1)*
3. Do karty wycieczki dołącza się listę uczniów biorących udział w wycieczce, zawierającą imię i nazwisko ucznia oraz telefon rodzica/prawnego opiekuna lub rodziców/prawnych opiekunów ucznia *(zał.nr 2)*.
Listę podpisuje Dyrektor szkoły.
4. Przed rozpoczęciem wycieczki organizator powinien przedstawić Dyrektorowi jej plan.
5. Plan wycieczki należy przedstawić w następujących terminach:
 - 1) wycieczka kilkudniowa - 2 tygodnie przed wyjazdem,
 - 2) biwak - 1 tydzień przed wyjazdem,
 - 3) wycieczki jednodniowe - 3 dni przed wyjazdem,
 - 4) wycieczki przedmiotowe - 3 dni przed rozpoczęciem.
6. Dyrektor szkoły wyznacza kierownika (spośród pracowników pedagogicznych szkoły) i opiekunów wycieczki.
7. Kierownik wycieczki uzupełnia w dzienniku elektronicznym odpowiednie informacje dotyczące wycieczki.
8. Zgoda rodziców na udział w wycieczce niepełnoletniego ucznia jest wyrażana w formie pisemnej.
9. Każdy uczestnik wycieczki powinien być objęty ubezpieczeniem NWW. W przypadku ucznia nieubezpieczonego w szkole, rodzic zobowiązany jest dostarczyć dokument potwierdzający ubezpieczenie indywidualne dziecka w terminie do 7 dni przed planowaną

wycieczką. W przypadku braku dokumentu – dziecko nie może uczestniczyć w wycieczce, zapewniona mu będzie opieka świetlicowa.

10. W przypadku wycieczki organizowanej za granicą:

- 1) Dyrektor szkoły jest obowiązany poinformować organ prowadzący i organ sprawujący nadzór pedagogiczny o organizowaniu takiej wycieczki, przekazując kartę wycieczki, o której mowa w ustępie 2; Dyrektor nie przekazuje listy uczniów, o której jest mowa w ust. 3,
- 2) szkoła ma obowiązek zawrzeć umowę ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków i kosztów leczenia na rzecz osób biorących udział w wycieczce, o ile obowiązek zawarcia takiej umowy nie wynika z odrębnych przepisów,
- 3) kierownik wycieczki lub co najmniej jeden opiekun wycieczki zna język obcy na poziomie umożliwiającym porozumiewanie się w krajach tranzytowych i kraju docelowym.

11. W przypadku specjalistycznej wycieczki – turystycznej, o której mowa w § 3 punkt 3, kierownik i opiekunowie wycieczki są obowiązani posiadać udokumentowane przygotowanie zapewniające bezpieczną realizację programu wycieczki.

Rozdział 5

§ 5

WYMAGANE DOKUMENTY

1. Karta wycieczki (*załącznik nr 1*), powinna zawierać następujące informacje:

- 1) nazwa i adres szkoły
- 2) cel wycieczki
- 3) nazwa kraju (w przypadku wycieczki zagranicznej)/miasta/trasa wycieczki
- 4) termin,
- 5) numer telefonu kierownika wycieczki
- 6) liczba uczniów (w tym niepełnosprawnych)
- 7) klasa
- 8) liczba opiekunów
- 9) środek transportu
- 10) program wycieczki

- 11) imię i nazwisko kierownika wycieczki,
 - 12) liczbę uczestników i klasę, z której pochodzą,
 - 13) oświadczenie dla opiekunów i kierownika wycieczki.
2. Lista uczestników wycieczki (*załącznik nr 2*) powinna zawierać:
 - 1) nazwisko i imię ucznia,
 - 2) numer telefonu rodziców / opiekunów.
 3. Pisemna zgoda – oświadczenie rodziców / opiekunów na udział dziecka w wycieczce (*załącznik nr 3*)
 4. Informacje dla wyjeżdżających (dla rodziców).
 5. Regulamin wycieczki (*załącznik nr 4*).
 6. Rozliczenie finansowe wycieczki, składane po odbyciu wycieczki (*załącznik nr 5*).
 7. Oświadczenie dla rodziców, którzy biorą udział jako uczestnik w wycieczce (*załącznik nr 6*).
 8. Protokół powypadkowy (*załącznik nr 7*).
 9. Ustalenia dotyczące dokumentacji:
 - 1) dokumentacja wycieczki (wydruk z mobiDziennika) powinna być sporządzona w dwóch egzemplarzach, z których jeden pozostaje w szkole, drugi zabiera ze sobą kierownik wycieczki, a kopia po powrocie z wycieczki – znajduje się w dokumentacji wychowawcy klasy,
 - 2) wychowawca klasy zobowiązany jest do sporządzenia listy uczniów pozostających w szkole i dostarczeniu jej do dyspozycji wicedyrektorowi szkoły,
 - 3) na wypadek zmiany warunków pogodowych przy wycieczkach kwalifikowanych należy mieć przygotowany program zastępczy wycieczki,
 - 4) wszystkie wyjścia (niebędące wycieczkami) poza teren szkoły powinny być wpisane do rejestru wyjść.

Rozdział 6

§ 6

FINANSOWANIE WYCIECZKI

1. Plan finansowy wycieczki powinien zawierać ogólny koszt wycieczki, koszt jednego uczestnika oraz przewidywane koszty organizacyjne i programowe.
2. Wycieczki mogą być finansowane ze składek uczestników, środków Rady Rodziców lub innych źródeł.

3. Rodzice/prawni opiekunowie uczniów biorących udział w wycieczce zobowiązani są do pokrycia związanych z nią kosztów.
4. Rodzice/prawni opiekunowie, którzy zadeklarowali udział swojego dziecka w wycieczce, a następnie deklarację tę wycofali, zobowiązani są do pokrycia strat, jakie powstały z tego tytułu.
5. Kierownik wycieczki i opiekunowie nie powinni ponosić kosztów udziału w wycieczce.
6. Za regulowanie zobowiązań finansowych związanych z wycieczką odpowiada kierownik wycieczki.
7. Kierownik wycieczki po jej zakończeniu dokonuje jej podsumowania, oceny i rozliczenia finansowego wycieczki, a także przedstawia te informacje dyrektorowi oraz rodzicom.
8. Dowodami finansowymi są listy wpłat oraz rachunki, faktury, paragony z kas fiskalnych, bilety wydawane przez uprawnione do tego podmioty gospodarcze. W uzasadnionych wypadkach dowodem mogą być oświadczenia o poniesionym wydatku podpisane przez kierownika wycieczki i opiekunów.

Rozdział 7

§ 7

OBOWIĄZKI KIEROWNIKA WYCIECZKI

1. Dyrektor szkoły wyznacza kierownika spośród pracowników pedagogicznych szkoły.
2. Dyrektor szkoły może wyrazić zgodę na łączenie funkcji kierownika i opiekuna wycieczki
4. W przypadku specjalistycznej wycieczki – turystycznej, o której mowa w § 3 p. 3, kierownik (i opiekunowie) wycieczki są obowiązani posiadać udokumentowane przygotowanie zapewniające bezpieczną realizację programu wycieczki.
5. W przypadku wycieczki zagranicznej kierownik uczniów biorących w niej udział (lub opiekun) musi znać język obcy w stopniu umożliwiającym porozumienie się w kraju docelowym, jak również w krajach znajdujących się na trasie planowanej wycieczki.
6. Obowiązki kierownika wycieczki:
 - 1) opracowanie programu i regulaminu wycieczki,
 - 2) zapoznanie uczniów, rodziców i opiekunów wycieczki z programem, regulaminem wycieczki oraz poinformowanie ich o celu i trasie wycieczki,
 - 3) zapewnienie warunków do pełnej realizacji programu wycieczki i przestrzegania jej regulaminu oraz sprawowanie nadzoru w tym zakresie,

- 4) zapoznanie uczniów i opiekunów wycieczki z zasadami bezpieczeństwa oraz zapewnienie warunków do ich przestrzegania,
- 5) określenie zadań opiekuna w zakresie realizacji programu, zapewnienia opieki, bezpieczeństwa uczestników wycieczki,
- 6) nadzorowanie zaopatrzenia uczestników w odpowiedni sprzęt i wyposażenie oraz apteczkę pierwszej pomocy,
- 7) organizacja i nadzorowanie transportu, wyżywienia i noclegów dla uczniów i opiekunów wycieczki
- 8) dokonanie podziału zadań wśród uczniów,
- 9) dysponowanie środkami finansowymi przeznaczonymi na organizację wycieczki,
- 10) dokonanie podsumowania, oceny i rozliczenia finansowego wycieczki po jej zakończeniu, i poinformowanie o tym Dyrektora szkoły, rodziców/prawnych opiekunów, w formie i terminie przyjętych w szkole.

Rozdział 8

§ 8

OBOWIĄZKI OPIEKUNA WYCIECZKI

1. Dyrektor szkoły wyznacza opiekunów wycieczki spośród pracowników pedagogicznych szkoły.
2. W zależności od celu i programu wycieczki opiekunem wycieczki może być także wyznaczona przez Dyrektora osoba niebędąca pracownikiem pedagogicznym szkoły, która obowiązana jest przedstawić aktualną informację z Krajowego Rejestru Karnego o niekaralności.
3. W przypadku specjalistycznej wycieczki – turystycznej, o której mowa w § 3 punkt 3, opiekunowie wycieczki są obowiązani posiadać udokumentowane przygotowanie zapewniające bezpieczną realizację programu wycieczki.
4. W przypadku wycieczki zagranicznej - opiekun (lub kierownik) uczniów biorących w niej udział musi znać język obcy w stopniu umożliwiającym porozumienie się w kraju docelowym, jak również w krajach znajdujących się na trasie planowanej wycieczki.
5. Opiekun zobowiązany jest do złożenia pisemnego oświadczenia o odpowiedzialności opiekunów za powierzonych mu uczniów, uczestników wycieczki. Oświadczenie jest częścią karty wycieczki.

6. Do obowiązków opiekunów należy:

- 1) sprawowanie opieki nad powierzonymi mu uczniami, w tym sprawdzanie stanu liczbowego grupy przed wyruszeniem z każdego miejsca pobytu, w czasie zwiedzania, przejazdu oraz po przybyciu do miejsca docelowego,
- 2) współdziałanie z kierownikiem wycieczki w zakresie realizacji programu wycieczki i przestrzegania jej regulaminu,
- 3) sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem regulaminu wycieczki przez uczniów, ze szczególnym uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa,
- 4) nadzorowanie wykonywania zadań przydzielonych uczniom,
- 5) wykonywanie innych zadań zleconych przez kierownika.

Rozdział 9

§ 9

ZASADY BEZPIECZEŃSTWA NA WYCIECZKACH

1. W wycieczkach turystyczno – krajoznawczych nie mogą brać udziału uczniowie, w stosunku do których istnieją przeciwwskazania lekarskie.
2. Organizację i program wycieczki dostosowuje się do wieku, zainteresowań i potrzeb uczniów, ich stanu zdrowia, kondycji, sprawności fizycznej i umiejętności.
3. Szkoła ma obowiązek zawrzeć umowę ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków i kosztów leczenia na rzecz osób biorących udział w wycieczce, o ile obowiązek zawarcia takiej umowy nie wynika z odrębnych przepisów.
4. Na okres przebywania na wycieczce, organizator może wykupić także (na prośbę uczestników) dodatkowa polisę, powodującą podwyższenie ewentualnego odszkodowania.
5. Przed wyruszeniem na wycieczkę, uczestnicy są informowani o konieczności stosowania się do zasad i regulaminów tras i szlaków turystycznych ustalonych przez organy zarządzające danym terenem, np. dyrektorów Parków Narodowych, a także o zasadach zachowania się w autokarze, na peronach kolejowych, kąpieliskach itp. w celu uniknięcia szkód zarówno dla środowiska przyrodniczego, jak i zdrowia własnego.
6. Niedopuszczalne jest organizowanie wycieczek podczas burzy, śnieżycy i gołoledzi.
 7. Należy zabrać apteczkę pierwszej pomocy.

Rozdział 10

§ 10

SZCZEGÓŁOWE ZASADY BEZPIECZEŃSTWA NA WYCIECZKACH SZKOLNYCH - ZALECANE NORMY BEZPIECZEŃSTWA

1. Wycieczki autokarowe:

- 1) liczebność grupy - 1 opiekun na 15 uczniów (nie licząc kierowcy i pilota/przewodnika),
- 2) pojazd przewożący zorganizowaną grupę dzieci lub młodzieży w wieku do 18 lat, powinien być oznakowany z przodu i z tyłu kwadratowymi tablicami barwy żółtej z symbolem dzieci barwy czarnej. W warunkach niedostatecznej widoczności tablice powinny być oświetlone chyba, że są wykonane z materiału odblaskowego. Kierujący tym pojazdem jest zobowiązany włączyć światła awaryjne podczas wsiadania i wysiadania dzieci i młodzieży. Kierowca posiada potwierdzenie sprawności technicznej pojazdu, apteczkę pierwszej pomocy i gaśnicę. Kierowca może jechać maksymalnie 8 godzin, w rytmie 4 godziny jazdy – godzina odpoczynku,
- 3) kierownik wycieczki może zgłosić wyjazd autokaru wycieczkowego na policję 2 dni przed wyjazdem w celu kontroli technicznej pojazdu i dokumentacji kierowcy,
- 4) opiekun musi przebywać ze swoją grupą w pojeździe, nie wolno rozdzielać grupy na dwa lub więcej pojazdów,
- 5) ilość uczestników wycieczki nie może przekraczać ilości miejsc siedzących w pojeździe,
- 6) przejście w autokarze musi być wolne,
- 7) opiekunowie zajmują miejsca przy drzwiach oraz w części środkowej autokaru,

- 8) uczniowie sprawiający trudności wychowawcze oraz źle znoszący podróż siedzą w pobliżu opiekunów,
- 9) w czasie przejazdu zabrania się: spacerowania po autokarze, podnoszenia się ze swoich miejsc, siedzenia tyłem, na oparciu, jedzenia i picia,
- 10) bagaż uczestników powinien być umieszczony w bagażniku i na półkach,
- 11) przerwy dla zapewnienia odpoczynku i załatwienia potrzeb fizjologicznych należy organizować tylko na terenie parkingów,
- 12) w czasie postoju należy zabronić wchodzenia na jezdnię i jej przekraczania,
- 13) po każdej przerwie opiekun sprawdza obecność uczestników,
- 14) jeżeli autokar wyposażony jest w pasy bezpieczeństwa, uczestnicy winni są je zapiąć.

2. Wycieczki piesze:

- 1) wycieczki przedmiotowe w miejscu, które jest siedzibą szkoły, bez korzystania z publicznych środków transportu - 1 opiekunów na 30 uczniów,
- 2) wycieczki piesze na terenie miasta z korzystaniem ze środka transportu miejskiego (lub wycieczka do lasu) - 1 opiekun na 15 uczniów,
- 3) uczestnicy posiadają ubiór (a szczególnie buty) odpowiedni do miejsca i warunków atmosferycznych,
- 4) w mieście poruszamy się po chodnikach, a poza miastem prawą stroną drogi, parami lub pojedynczo, ustępując z drogi nadjeżdżającym pojazdom.
- 5) w czasie marszu jeden opiekun prowadzi grupę, drugi idzie na końcu.
- 6) w lesie poruszamy się oznakowanymi szlakami turystycznymi (na terenie parków narodowych i krajobrazowych – wyłącznie) lub po wyznaczonych ścieżkach turystycznych. Opiekun powinien posiadać mapę (wskazana jest znajomość terenu). W czasie marszu jeden opiekun prowadzi grupę, drugi idzie na końcu.
- 7) przed wyruszeniem spod szkoły, uczestnicy powinni być poinformowani o zasadach poruszania się po drogach lub lesie.

3. Wycieczki w góry:

- 1) w górach, na terenach Parków Narodowych oraz szlakach turystycznych leżących powyżej 1000 m n. p. m – 1 opiekun na 10 uczestników,

- 2) należy dokładnie zaplanować trasę, uwzględniając wiek, a także płeć uczestników - dla młodzieży w wieku 13-14 lat nie powinna przekraczać 12-13 km, tj. 4-5 godz. marszu wraz z odpoczynkami. Dla młodzieży starszej długość trasy może ulec wydłużeniu,
- 3) na wędrowkę należy wyruszać wcześniej rano, aby przed zmrokiem dojść do miejsca noclegu,
- 4) przed wyruszeniem w trasę opiekun podaje uczestnikom informacje o kolorze szlaku, miejscu docelowym, schronisku,
- 5) uczestnicy powinni posiadać odpowiedni ubiór - buty sznurowane, kurtka (ze względu na zmienność pogody w górach oraz spadek temperatury wraz ze wzrostem wysokości), ekwipunek należy zabrać w plecaku,
- 6) wszyscy uczestnicy wycieczki powinni poruszać się wyłącznie po oznakowanych szlakach turystycznych, w ten sposób, że na początku (za przewodnikiem) ustawione są osoby słabsze kondycyjnie, a na końcu osoby najsilniejsze,
- 7) kolumnę otwiera i zamyka osoba dorosła,

- 8) na terenach powyżej 1000 m n.p.m. wycieczkę prowadzi wyłącznie przewodnik górski lub przodownik turystyki górskiej,
- 9) na terenie parków narodowych wycieczki prowadzą wyłącznie upoważnieni przewodnicy górscy,
- 10) w przypadku specjalistycznej wycieczki – turystycznej, o której mowa w § 3 punkt 3, opiekunowie wycieczki są obowiązani posiadać udokumentowane przygotowani zapewniające bezpieczną realizację programu wycieczki.

4. Wycieczki wysokogórskie:

- 1) wycieczki wysokogórskie - 1 opiekun na 5 uczniów + górski przewodnik turystyczny (uczniowie, którzy ukończyli 16 rok życia),
- 2) przed wyruszeniem w trasę opiekun podaje uczestnikom informacje o kolorze szlaku, miejscu docelowym, schronisku,
- 3) odpowiedni ubiór – buty sznurowane, kurtka (ze względu na zmienność pogody w górach i spadek temperatury ze wzrostem wysokości), rzeczy osobiste zabieramy w plecaku,

- 4) wszyscy uczestnicy wycieczki poruszają się wyłącznie po oznakowanych szlakach, na czele kolumny idzie osoba dorosła,
- 5) uczestnicy wycieczki ustawieni są w ten sposób, że na początku (za przewodnikiem) ustawione są osoby najsłabsze kondycyjnie, a na końcu najsilniejsze,
- 6) na terenach powyżej 1000 m n. p. m. wycieczkę prowadzi przewodnik górski lub przewodnik turystyki górskiej,
- 7) na terenie Tatrzańskiego PN wycieczki prowadzą wyłącznie upoważnieni przewodnicy tatrzańscy,
- 8) w przypadku specjalistycznej wycieczki – turystycznej, o której mowa w § 3 punkt 3, opiekunowie wycieczki są obowiązani posiadać udokumentowane przygotowanie zapewniające bezpieczną realizację programu wycieczki,
- 9) wyruszając w góry, należy dokładnie zaplanować trasę, uwzględniając wiek, a także płeć uczestników,
- 10) na wędrowkę należy wyruszać wcześniej rano, powiadomić o wyjściu, trasie i przewidywanym terminie powrotu, punkt noclegowy.

5. Wycieczki rowerowe:

- 1) wycieczki rowerowe - 2 opiekunów na grupę 13 uczniów (uczniowie, którzy ukończyli 12 rok życia + karta rowerowa), przy czym w kolumnie rowerów nie może jechać więcej niż 15 osób,
- 2) uczestnicy wycieczek poruszających się po drogach publicznych muszą znać przepisy o ruchu drogowym,
- 3) prowadzący wycieczkę jedzie na początku, za nim najsłabsi w grupie, następnie pozostali uczniowie, drugi opiekun jedzie na końcu grupy,
- 4) tempo jazdy powinno być dostosowane do możliwości najsłabszego uczestnika,
- 5) odstępy między jadącymi do 5 metrów,
- 6) uczestnicy wycieczki jadą jeden za drugim (nie wolno jechać obok siebie), jak najbliżej prawej krawędzi drogi, zgodnie z przepisami ruchu drogowego,
- 7) opiekun wycieczki posiada apteczkę pierwszej pomocy oraz narzędzia do ewentualnej naprawy rowerów, także zapasowe dętki i wentyle oraz pompkę,
- 8) uczestnicy powinni posiadać strój odpowiedni do jazdy oraz kask ochronny na głowę,

9) z boku tylnego bagażnika roweru opiekuna zamykającego kolumnę (z lewej strony) powinno być przymocowane tzw. ramię bezpieczeństwa ze światłem odblaskowym na końcu.

6. Przejazdy pociągami:

- 1) liczebność grupy – 1 opiekun na 15 uczniów,
- 2) opiekun musi przebywać z grupą w wagonie, nie wolno rozdzielać grupy na dwa lub więcej wagonów, w tym celu wskazane jest dokonywanie wcześniejszej rezerwacji miejsc lub przedziałów,
- 3) zasady rozmieszczania uczniów i bagażu oraz zapewnienie środków pierwszej pomocy - jak w przypadku przejazdu autokarem,
- 4) należy zabronić uczniom opuszczania wagonu i wychylania się przez okna,
- 5) w czasie postoju pociągu uczniowie powinni znajdować się na swoich miejscach siedzących,
- 6) bilety na przejazd wraz z zaświadczeniem o przejeździe grupowym oraz legitymacje szkolne uczestników powinien posiadać kierownik wycieczki.

7. Korzystanie z kąpielisk:

- 1) uczestnicy wycieczek mogą korzystać z kąpielisk, pływalni tylko w miejscach do tego wyznaczonych i pod kontrolą ratowników oraz 1 opiekun na maksymalnie 15 uczestników, przestrzegając regulaminów kąpielisk,
- 2) uczestnicy wycieczek posługujących się sprzętem pływackim muszą posiadać kartę pływacką.

8. Zasady poruszania się z grupą w miastach:

- 1) przed rozpoczęciem zwiedzania obiektu lub miasta, każdy uczestnik musi być poinformowany o harmonogramie wycieczki adresie (miejscu) pobytu docelowego, aby w razie zgubienia się, potrafił dotrzeć do miejsca zbiórki,
- 2) w trakcie pieszego poruszania się z grupą w terenie miejskim, opiekunowie powinni tak podzielić obowiązki, by jeden z nich znajdował się na czele grupy i kierował nią, a drugi idąc na końcu, zamykał ją,
- 3) opiekun zamykający grupę, nie może dopuścić, by któryś z uczniów pozostał za nim,

- 4) obaj opiekunowie powinni poruszać się w granicach wzajemnego kontaktu wzrokowego, aby zapobiec zbytniemu rozciągnięciu grupy,
- 5) prowadzenie grup po ulicach, drogach i terenach publicznych powinno odbywać się zgodnie z przepisami ruchu drogowego,
- 6) szczególną ostrożność należy zachować przy przechodzeniu z grupą przez jezdnię, należy pamiętać, że przechodzenie powinno odbyć się w taki sposób, by cała grupa przekroczyła jezdnię razem,
- 7) w przypadku korzystania ze środków komunikacji miejskiej, należy zadbać, by wszyscy uczestnicy wycieczki: znajdowali się w jednym pojeździe lub w jednej jego części (dotyczy pociągu, tramwaju, metra), znali nazwę przystanku, na którym grupa będzie wysiadać, znali orientacyjny czas przejazdu lub ilość przystanków do przejechania, posiadali ważne bilety na przejazd.

Rozdział 11

§ 11

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Wycieczki szkolne powinny odbywać się w dni, w których w szkole realizowane są zajęcia, tzn. od poniedziałku do piątku.
2. Każda wycieczka zaczyna się i kończy na terenie szkoły.
3. Wycieczkę należy odnotować w dzienniku lekcyjnym.
4. Uczniowie, którzy nie uczestniczą w wycieczce klasowej organizowanej w dniach zajęć szkolnych, mają obowiązek brać udział w zajęciach z klasą wskazaną przez Dyrektora lub według planu zastępstw.
5. Wobec uczestników, którzy nie przestrzegają regulaminu i zasad przepisów bezpieczeństwa, będą wyciągnięte konsekwencje zgodnie z kryteriami ocen zachowania zawartych w wewnątrzszkolnych zasadach oceniania.
6. W przypadku naruszenia przez ucznia regulaminu wycieczki, zawiadamia się jego rodziców (prawnych opiekunów) oraz dyrektora szkoły. Rodzice (prawni opiekunowie) zobowiązani są do natychmiastowego odebrania dziecka z wycieczki.
7. Za szkody wyrządzone w czasie wycieczki przez ucznia odpowiedzialność finansową ponoszą jego rodzice (prawni opiekunowie).
8. Rodzice zobowiązani są do przywiezienia i odebrania uczniów po zakończonej wycieczce. W razie, gdy rodzic nie może odebrać dziecka, ma obowiązek dostarczyć kierownikowi

wycieczki pisemne upoważnienie wskazujące osobę odbierającą dziecko.

9. W przypadku zaginięcia ucznia:

1) w mieście:

a) uczeń pozostaje bezwzględnie w miejscu zaginięcia, kontaktuje się telefonicznie z opiekunem wycieczki lub prosi o pomoc osoby postronne,

b) opiekun próbuje skontaktować się z uczniem, w przypadku braku kontaktu powiadamia policję, dyrektora szkoły, rodziców,

2) na szlaku turystycznym:

a) uczeń pozostaje bezwzględnie w miejscu zaginięcia, kontaktuje się telefonicznie z opiekunem wycieczki lub prosi o pomoc osoby postronne lub GOPR,

b) opiekun próbuje skontaktować się z uczniem, w przypadku braku kontaktu powiadamia GOPR, dyrektora szkoły, rodziców.

10. W przypadku wolnych miejsc w wycieczce może brać udział dziecko opiekuna lub kierownika wycieczki. Dziecko musi być w wieku zbliżonym do uczestników wyjazdu, ponosi pełną odpłatność, podporządkowuje się regulaminowi.

11. W razie wypadku uczestników wycieczki stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące postępowania w razie wypadków w szkołach i placówkach publicznych.

12. W sprawach nieuregulowanych niniejszym regulaminem stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu Pracy, Statutu Szkoły oraz rozporządzeń MEN w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny w szkołach i w sprawie zasad i warunków organizowania przez szkoły krajoznawstwa i turystyki.

ZAŁĄCZNIK NR 1

KARTA WYCIECZKI

Nazwa i adres szkoły/placówki:

Cel wycieczki:

Nazwa kraju*/miasto/trasa wycieczki:

Termin:

Numer telefon kierownika wycieczki:

Liczba uczniów:, w tym niepełnosprawnych:.....

Klasa:

Liczba opiekunów wycieczki:

Środek transportu:

** Dotyczy wycieczki za granicą.*

PROGRAM WYCIECZKI

Data, godzina wyjazdu oraz powrotu	Długość trasy (w kilometrach)	Miejscowość docelowa i trasa powrotna	Szczegółowy program wycieczki od wyjazdu do powrotu	Adres miejsca noclegowego i żywieniowego oraz przystanki i miejsca żywienia

OŚWIADCZENIE

Zobowiązuję się do przestrzegania przepisów dotyczących bezpieczeństwa w czasie wycieczki.

Kierownik wycieczki (podpis)

Opiekunowie wycieczki

.....

(imię i nazwisko oraz podpis)

1.

2.

3.

4.

5.

6.

(imiona i nazwiska oraz podpisy)

ZATWIERDZAM

.....

(data i podpis dyrektora szkoły/placówki)

ZAŁĄCZNIK NR 3

ZGODA - OŚWIADCZENIE RODZICÓW / OPIEKUNÓW

Ja niżej podpisana(y) wyrażam zgodę na wyjazd mojego
syna/córki..... (imię i nazwisko), ucznia klasy
na wycieczkę do..... w dniu

- 1) Zobowiązuję się do pokrycia pełnych kosztów wyjazdu w kwocie
- 2) Zobowiązuję się do zapewnienia bezpieczeństwa dziecku w drodze pomiędzy miejscem zbiórki i rozwiązaniem wycieczki a domem.
- 3) Biorę odpowiedzialność finansową za szkody materialne wynikające z nie przestrzegania regulaminu wycieczki spowodowane przez moje dziecko.
- 4) Jednocześnie oświadczam, że stan zdrowia mojego dziecka pozwala na uczestniczenie w tej wycieczce.
- 5) W przypadku łamania przez moje dziecko regulaminu wycieczki, zobowiązuję się do odebrania syna/córki na koszt własny.

Informacje o dziecku: syn/córka

- dobrze/źle znosi jazdę autokarem
- inne ważne uwagi dotyczące zdrowia dziecka (alergie, zażywane leki, uczulenia pokarmowe itp.)
-
- w przypadku choroby lokomocyjnej zobowiązuję się zaopatrzyć dziecko w środki umożliwiające jazdę autokarem

Wyrażam zgodę na podejmowanie decyzji związanych z leczeniem lub hospitalizowaniem dziecka w przypadku zagrożenia zdrowia bądź życia mojego dziecka przez kierownika lub opiekuna w czasie trwania wycieczki.

.....
(data i podpis rodziców /prawnych opiekunów)

ZAŁĄCZNIK NR 3.1

**INFORMACJE DLA WYJEŹDŹAJĄCYCH
(DLA RODZICÓW)**

Termin

Koszt

Uczestnicy

Miejsce zakwaterowania, punktu noclegowego (nr telefonu).....

.....

Imię i nazwisko kierownika wycieczki oraz opiekunów (nr telefonów)

.....

Wyjazd godz.....

Powrót godz.....

Program wycieczki (uwzględnić przerwy na posiłki oraz ciszę nocną)

.....

.....

.....

Lista rzeczy, które należy ze sobą zabrać:

.....

.....

.....

.....

.....

ZAŁĄCZNIK NR 4

REGULAMIN UCZESTNIKA WYCIECZKI

1. Wszyscy uczestnicy zobowiązani są do posłuszeństwa oraz wykonywania poleceń, zakazów i nakazów wydawanych przez kierownika wycieczki, opiekunów lub przewodników.
2. Zabrania się samowolnego oddalania od grupy.
3. Należy przestrzegać punktualnego stawiania się w miejscach zbiórek.
4. Wszelkie niedyspozycje trzeba zgłaszać opiekunowi; zabrania się przyjmowania leków bez wiedzy opiekuna.
5. Zabrania się spożywania i posiadania wszelkich używek (alkohol, papierosy, narkotyki). W przypadku stwierdzenia posiadania ich lub spożycia, kierownik wycieczki jest zobowiązany do natychmiastowego powiadomienia rodziców/prawnych opiekunów.
6. W miejscach noclegowych należy przestrzegać wewnętrznych regulaminów ośrodków wypoczynkowych (cisza nocna, porządek).
7. Należy zachowywać się stosownie do miejsca pobytu (nie krzyczeć, nie niszczyć przyrody, nie rozpalać ogniska w miejscach niedozwolonych).
8. Dbać o bezpieczeństwo swoje i innych – wszystkie zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo uczestników należy zgłaszać kierownikowi wycieczki lub opiekunom.
9. Kąpiel w akwenach możliwa jest tylko za zgodą i pod opieką ratownika i opiekunów.
10. Każdy uczestnik wycieczki powinien być wyposażony w odpowiedni strój i ekwipunek (w zależności od rodzaju wycieczki).
11. Za wyrządzone szkody materialne koszty ponosi uczestnik wycieczki.
12. Organizator nie ponosi odpowiedzialności za rzeczy zagubione przez uczestnika wyjazdu.
13. Należy kulturalnie odnosić się do opiekunów, kolegów/ koleżanek i innych osób.

ZAŁĄCZNIK NR 5

ROZLICZENIE FINANSOWE I MERYTORYCZNE WYCIECZKI

klasy..... do..... w dniach

WPLYWY

L.P.	WYSZCZEGÓLNIENIE	KWOTA
1.	Odpłatność uczestników	
2.	Dofinansowanie z funduszu Rady Rodziców	
3.	Inne	
	Razem wpływy	

KOSZTY

L.P.	WYSZCZEGÓLNIENIE	KWOTA
1.	Transport	
2.	Wyżywienie	
3.	Noclegi	
4.	Przewodnik	
5.	Bilety wstępu do muzeum, teatru, kina itp.	
6.	Opłaty za parking	
7.	Ubezpieczenie	
8.	Inne	
	Razem wydatki	

Pozostała kwota zostaje przeznaczona na.....

.....

Informacja na temat realizacji celów wycieczki:

.....

.....

.....

(podpis kierownika wycieczki)

ZAŁĄCZNIK NR 6

**LISTA RODZICÓW PEŁNIĄCYCH FUNKCJE OPIEKUNA PODCZAS
WYCIEZKI DO**

Rodzice nie są objęci ubezpieczeniem szkolnym. Szkoła nie ponosi odpowiedzialności za ich bezpieczeństwo w czasie wycieczki.

LP	Imię i nazwisko	Podpis
1		
2		
3		

ZAŁĄCZNIK NR 7

PROTOKÓŁ POWYPADKOWY NR/20.....-20.....

1. Zespół powypadkowy w składzie:

- - starszy inspektor ds. BHP - przewodniczący
-

dokonał w dniach ustaleń dotyczących okoliczności przyczyn wypadku, jakiemu w dniu o godzinie uległ(a)

.....

(imię i nazwisko ucznia, klasa)

urodzony(a) zamieszkały(a)

2. Opis wypadku z podaniem jego przyczyn

.....
.....
.....
.....
.....

3. Imię i nazwisko osoby sprawującej nadzór nad poszkodowanym w chwili wypadku

.....

4. Czy osoba sprawująca bezpośrednią pieczę nad poszkodowanym była obecna w chwili wypadku w miejscu, w którym zdarzył się wypadek (jeżeli nie – podać, z jakiej przyczyny):

.....
.....
.....

5. Świadcowie wypadku:

-
-
-

6. Środki zapobiegawcze:

- omówienie zasad zachowania bezpieczeństwa z uczniami na przerwach międzylekcyjnych oraz przed i po zajęciach,
- omówienie wypadku i jego analiza na najbliższej radzie pedagogicznej.
- poszkodowanego, jego rodziców (prawnych opiekunów) pouczono o możliwości, sposobie i terminie złożenia zastrzeżeń.

Podpis pouczonych

.....

7. Wykaz załączników do protokołu, w tym ewentualnych zastrzeżeń, jeżeli złożono je na piśmie:

-
-
-

Podpisy członków zespołu powypadkowego

.....
.....

Podpis dyrektora oraz pieczętka szkoły

.....

Potwierdzenie przez osoby uprawnione:

1. Zaznajomienia się z protokołem i innymi dokumentami.....
2. Złożenia zastrzeżeń na piśmie:.....
3. Otrzymania protokołu

OPINIA LEKARSKA

Stwierdza się, że uczeń

na skutek wypadku w dniu doznał

.....

Wypadek¹ :

1. spowodował ciężkie uszkodzenie ciała,
2. nie spowodował ciężkiego uszkodzenia ciała.

..... dnia

.....
(podpis i pieczęć lekarza)

1 – niepotrzebne skreślić